Súd:	Krajský súd Trnava
Spisová značka:	13CoP/144/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu:	4421205301
Dátum vydania rozhodnutia:	26. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Janka Benkovičová
ECLI:	ECLI:SK:KSTT:2024:4421205301.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Janky Benkovičovej a sudcov JUDr. Daniela Ilavského a JUDr. Táne Šefčíkovej, vo veci starostlivosti o maloleté deti: A. B., narodený XX.XX.XXXX a C. B., narodený XX.XX.XXXX, obaja bytom u matky, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, deti matky: D. B., narodená XX.XX.XXXX, s trvalým pobytom E. XXX/XX, F., zastúpená splnomocnencom: Mgr. Jana Bartošová, advokátka so sídlom Kukučínova 23, Šurany, a otca: B. B., narodený XX.XX.XXXX, s trvalým pobytom F., t. č. G. X, G., zastúpený splnomocnencom: JUDr. Pavol Gráčik, advokát so sídlom Farská 40, Nitra, o zníženie a o zvýšenie vyživovacej povinnosti otca na maloleté deti, o odvolaní otca a matky proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky č. k. 8P/145/2021 – 643 zo 4. augusta 2023, takto

r o z h o d o l :

I. Rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e .

II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Nové Zámky, ako súd prvej inštancie, odvolaním napadnutým rozsudkom návrh otca na zníženie vyživovacej povinnosti zamietol (výrok I.). Taktiež zamietol návrh matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti (výrok II.). O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (výrok III).

2. Prvoinštančný súd vec právne posúdil podľa § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 75 ods. 1, § 78 Zákona o rodine (ďalej aj „ZoR“), § 29 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj ,,CMP“). Mal za to, že nebola preukázaná existencia takej zmeny pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu vyživovacej povinnosti otca na maloleté deti. Konštatoval, že od poslednej úpravy výživného uplynulo síce dva a pol roka, avšak na strane maloletých nedošlo k podstatnej zmene pomerov, pretože v čase predchádzajúceho rozhodnutia maloletý A. mal 11 rokov, navštevoval 5. ročník základnej školy a maloletý C. 9 rokov, navštevoval 3. ročník základnej školy, obaja v mieste bydliska. Aktuálne v čase rozhodovania mal maloletý A. 13 rokov, ukončil 7. ročník a maloletý C. mal 11 rokov a ukončil 5. ročník tej istej základnej školy, pričom náklady na odôvodnené potreby maloletých detí s ohľadom na ich vek, potreby, vyvíjané mimoškolské aktivity a záujmy sú porovnateľné s ich odôvodnenými potrebami, ktoré boli zohľadňované v čase pôvodného rozhodovania, kedy matka uvádzala výdavky na dve maloleté deti vo výške 145,- eur mesačne, kde však zahrnula len základné položky výdavkov na maloletých (ZRPŠ, pracovné zošity, pomôcky do školy, lieky, oblečenie a obuv a telefóny), pričom je nepochybné, že maloleté deti mali okrem toho aj ďalšie výdavky (najmä výdavky na stravu v škole i doma, alikvotná čiastka z výdavkov na bývanie, drogéria, kaderník, voľný čas, knižky a hry, vreckové), výdavky na maloleté deti sa teda zvýšili len minimálne. Obe maloleté deti sú zdravé a výdavky na maloleté deti sú primerané ich veku a odôvodneným potrebám. Uviedol však, že u oboch rodičov sa zvýšil príjem, keď otec v ostatnom čase deklaroval, že je bez

príjmu a aktuálne je jeho príjem podľa jeho tvrdenia približne 400,- eur mesačne v čistom. Matkin príjem sa od ostatného rozhodovania tiež zvýšil, pretože mala priemerný mesačný čistý príjem zo závislej činnosti vo výške 507,15 eur (obdobie 01/2020-12/2020), no teraz jej priemerný mesačný čistý príjem zo závislej činnosti spolu s daňovým bonusom na dve maloleté deti je 950,34 eur, okrem toho poberá rodinné prídavky v sume 120,- eur mesačne, výživné na dve deti od otca v sume 66,- eur a náhradné výživné vo výške 334,- eur mesačne. V čase predchádzajúceho rozhodnutia otec deklaroval, že nemá príjem, napriek tomu však pristúpil na výživné na každé dieťa vo výške 200,- eur mesačne, teda bolo v jeho schopnostiach a možnostiach platiť výživné v dohodnutej výške, v opačnom prípade by nepristúpil k uzavretiu rodičovskej dohody. Otec je v súčasnosti živnostníkom, podľa vlastného vyhlásenia čistý príjem dosahuje vo výške do 400,- eur mesačne, čo síce korešponduje s daňovým priznaním za rok 2022, z ktorého vyplýva jeho mesačný čistý príjem vo výške 377,- eur mesačne, ale po porovnaní s jeho minimálnymi mesačnými výdavkami v sume 586,- eur (dlh za auto 120,- eur, nájom na bývanie 250,- eur, tankovanie 150,- eur, výživné 66,- eur) a pri konštatovaní, že jeho výdavky presahujú jeho príjmy, tvrdenie o jeho príjme vyznieva nedôveryhodne. Súd prvej inštancie uznal výdavky otca na bývanie vo výške 250,- eur, neuznal však výdavok na dlh za auto, nakoľko za vzniknutú situáciu môže sám otec a výživné má prednosť pred ostatnými výdavkami, ani výdavok na pohonné hmoty vo výške 150,- eur, pretože pokiaľ auto používa na podnikateľské účely, v tom prípade tento výdavok môže zahrnúť do výdavkov v rámci podnikania, v opačnom prípade takýto výdavok nie je nevyhnutný pri aktuálnych príjmových pomeroch otca. Matka nepoprela, že otec nosí maloletých na krúžky do F. či H. F., avšak len počas realizácie styku (každý druhý víkend), preto sa spotreba benzínu v uvedenej hodnote, aj pri zohľadnení cien pohonných hmôt javí nereálna. Z vyjadrenia od zamestnávateľa otca vyplynulo, že otec vykonával prácu k spokojnosti zamestnávateľa, ale rozhodnutie otca ukončiť pracovný pomer súd prvej inštancie vyhodnotil ako vzdanie sa výhodnejšieho zamestnania a vyššieho príjmu. Nakoľko otec je zdravý, má 20-ročnú prax kuchára, disponuje aj inými schopnosťami (zváračský kurz), preto pri rozhodovaní bolo potrebné vychádzať z jeho potenciálneho príjmu, a to vzhľadom na jeho schopnosti a možnosti s poukazom na jeho vek, dobrý zdravotný stav, vzdelanie a doterajšiu prax kuchára. Okresný súd konštatoval, že v mieste súčasného bydliska otca – v okrese Nitra, je dostatok voľných pracovných miest v pozícii kuchár – čašník, preto je otec schopný dosahovať i vyšší príjem a pokiaľ by sa zamestnal v riadnom pracovnom pomere, mohol by dosahovať príjem vo výške priemernej mesačnej mzdy na Slovensku, ktorá je v sume 1 327,- eur mesačne, čo je po odpočítaní odvodov približne 1 200,- eur v čistom. Dodal, že otcovi nič nebráni v tom, aby popri trvalom pracovnom pomere aj podnikal, nakoľko ponúkané voľné pracovné miesta na pozíciu kuchára umožňujú pracovať 8 hodín denne 5 dní týždni, resp. ponúkajú aj možnosť pracovať 13 hodín denne 15 dní v mesiaci pri plate 900,- až 1 100,- eur netto, čím by sa otcovi poskytla možnosť si zabezpečiť dostatočný príjem na riadne plnenie si vyživovacej povinnosti a na zvýšenie svojej životnej úrovne svojej ako aj maloletých, tiež na podnikanie vo voľnom čase. Otec na nájomné prispieva sumou 250,- eur mesačne, býva so svojou priateľkou, jej rodičmi a maloletým dieťaťom priateľky, ktorá je momentálne nezamestnaná poberajúca dávky v nezamestnanosti. Podľa vyjadrenia je otec vlastníkom jedného rodinného domu v F., ktorý mali pôvodne v BSM, pričom tvrdil, že podpis na dohode o vyporiadaní BSM nie je jeho, čo ale nebolo preukázané výpisom z listu vlastníctva ani iným hodnoverným spôsobom, preto súd prvej inštancie uzavrel, že (nateraz) je vlastníčkou predmetnej nehnuteľnosti v celosti matka a otec nevlastní žiadnu nehnuteľnosť. Na starne matky konštatoval zmenu pomerov, nakoľko jej príjem sa zvýšil o 443,- eur (priemerný čistý príjem v roku 2020 bol 507,15 eur a v období 07/2022 - 06/2023 bol 950,34 eur), pričom zmena nastala i v jej majetkových pomeroch, keď po vyporiadaní BSM po rozvode sa stala vlastníčkou rodinného domu, ktorý je zaťažený hypotékou a naďalej v ňom žije s maloletými deťmi. Pri rozhodovaní o zmene výšky výživného vychádzal jednak z potenciálneho príjmu otca (1 200,- eur), z príjmu matky (1 100,- eur), ako aj z odôvodnených potrieb maloletých, u ktorých uznal výdavky na jedno maloleté dieťa vo výške 461,- eur mesačne, ktorá pozostáva z mesačných výdavkov na stravu 175,- eur, oblečenie a obuv 35,- eur, drogéria 25,- eur, šport 45,- eur, zošity a písacie potreby 7,- eur, kaderník 10,- eur, voľný čas 15,- eur, knihy 10,- eur, lieky a vitamíny 10,- eur, vreckové 13,- eur, mobil 5,- eur, alikvotná čiastka z položky na bývanie 91,- eur, pričom ďalšie matkou uvádzané výdavky neuznal, pretože ich považoval za nepravidelné a nesúvisiace s každodennou starostlivosťou o maloleté dieťa. Uznané výdavky otec nepoprel, okrem výdavkov na stravu a na výlety, pretože podľa neho výdavok na stravnú jednotku na jedno dieťa na jeden deň uznal len vo výške 2,60 eur, s čím sa súd prvej inštancie nestotožnil, nakoľko uvedenú sumu považoval za neprimerane nízku. Celková výška uznaných výdavkov na maloleté dieťa po odpočítaní prídavkov (461,- eur - 60,- eur) predstavuje sumu 401,- eur, preto každý z rodičov by mal prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou 200,50 eur. Z uvedených dôvodov ponechal výživné vo výške 200,- eur na každé dieťa. Zohľadnil, že matka poskytuje každodennú starostlivosť a opateru, preto

vychádzal u nej z nižšej sumy vyživovacej povinnosti. Ak teda matka prispeje na výživu maloletých sumou 200,- eur (100,- eur na jedno dieťa) a k tejto sume sa prirátajú i rodinné prídavky a výživné od otca (200,- eur na jedno dieťa), bude suma 360,- eur na jedno dieťa, ktorá musí byť postačujúca na pokrytie potrieb dieťaťa, pretože táto suma presahuje sumu životného minima na plnoletú osobu (o 91,12 eur) a životnú úroveň maloletých je potrebné prispôsobiť životnej úrovni rodičov. Rovnako ak otec z potencionálneho čistého príjmu 1 200,- eur zaplatí výživné vo výške 400,- eur, zostane mu suma vyššia ako je životné minimum. Poukázal na zaužívanú súdnu prax, podľa ktorej súdy určujú výživné v rozpätí 20 - 30% z príjmu povinného rodiča na všetky jeho deti a nakoľko ide o dve maloleté deti, vychádzal z hornej hranice, t. j. 30% z 1 200,- eur potencionálneho príjmu otca. Určené výživné otca síce predstavuje 33 % z jeho príjmu otca, ktoré bude schopný zaplatiť bez akejkoľvek ujmy. Pôvodne určené výživné odzrkadľuje i životnú úroveň rodičov s tým, že otec sa počas realizácie stretnutí s maloletými deťmi každý druhý víkend a tiež počas prázdnin podieľa jednak na ich starostlivosti, aj keď v menšom rozsahu, ako matka, ako aj na mimoriadnych výdavkoch, ako sú napr. nepravidelné návštevy zubára alebo odvoz maloletých na športové aktivity v čase realizácie styku, čo matka nepoprela. Určenie vyššieho výživného nepovažoval za dôvodné ani vzhľadom na výšku uznaných výdavkov na maloleté deti, a tiež z dôvodu, že požadované výživné na dve maloleté deti v sume 460,- eur (240,- eur + 220,- eur) by predstavovalo 38% z potenciálneho príjmu povinného rodiča, čo považoval súd prvej inštancie za neprimerané vo vzťahu k odôvodneným potrebám maloletých detí ako aj schopnostiam a možnostiam rodičov. Ak matka z čistého mesačného príjmu 1 100,- eur zaplatí výživné vo výške 200 eur na dve maloleté deti, náklady na bývanie (elektrina 256,- eur, voda 11,- eur, internet 14,- eur, hypotéka 238,38 eur), zostane jej suma vyššia ako životného minimum. Preto návrh otca na zníženie výživného a návrh matky na zvýšenie výživného zamietol.

3. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

4. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote odvolanie otec, ktorý žiadal napadnuté rozhodnutie zrušiť, prípadne aby odvolací súd rozhodol vo veci postupom v zmysle § 390 Civilného sporového poriadku (ďalej aj ,,CSP“).

5. Podstatou odvolacích dôvodov otca bolo porušenie práva na spravodlivý proces, nesprávne skutkové zistenia na základe vykonaných dôkazov a nesprávne právne posúdenie veci. Namietal, že potvrdenie o príjme matky za rok 2022 a 2023, mzdový list file_0.jpg

file_1.wmf

matky za obdobie 2021, 2022 a 2023, uplatnenie daňového bonus na maloleté deti, mesačné výdavky a náklady na živobytie file_2.jpg

file_3.wmf

na maloleté deti od 10/2022, rozpis aktuálnych mesačných výdavkov na maloleté deti mu boli doručené dňa 17.08.2023, pričom súd prvej inštancie vo veci samej rozhodol dňa 04.08.2023. O doručení predmetných dokumentov súdu prvej inštancie sa dozvedel na pojednávaní dňa 04.08.2023 bez možnosti sa k nim vyjadriť, čím bol porušený článok 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Poukázal na súdne rozhodnutia I. ÚS 75/96, I. ÚS 49/01, rozsudok ESĽP vo veci Krčmář v. Česká republika a nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 77/04-46 zo dňa 06.10.2004. Namietal, že súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k nesprávnemu skutkovému zisteniu, file_4.jpg

file_5.wmf

keď uviedol, že nenastala taká zmena pomerov na jeho strane, ktorá by odôvodňovala zníženie výživného na maloleté deti. Poukázal na bod 35 napadnutého rozsudku a názor súdu prvej inštancie považoval za nežiaduci formalizmus. Pri kreovaní rodičovskej dohody, kedy súhlasil s výškou výživného na každé maloleté dieťa v sume 200,- eur, vychádzal z platu, ktorý dôvodne očakával za prácu v Nemecku, pričom dôvodnosť jeho očakávania, že výživné v sume 200,- bude môcť splácať, plynula z jeho vlastnej skúsenosti file_6.jpg

file_7.wmf

s prácou v Nemecku. Súd prvej inštancie však v uvedenom smere pretláča z kontextu vytrhnutú myšlienku, že pokiaľ bol ochotný platiť výživné na maloleté deti vo výške 200,- eur na každé dieťa bez príjmu, keď je jeho príjem v súčasnosti okolo 400,- eur (teda na rozdiel od času kreovania rodičovskej dohody má aspoň nejaký príjem), musí byt' schopný také isté výživné splácať aj naďalej. V predchádzajúcich podaniach vysvetlil za akých okolností nedosahoval plat, z ktorého výšky vychádzal pri kreovaní rodičovskej dohody, ale súd prvej inštancie nevzal tie skutočnosti do úvahy a poukázal na jeho predchádzajúce zamestnanie, ktorého sa mal údajne svojvoľne vzdať a vymeniť ho za menej výhodné zamestnanie, resp. podnikanie, kde nedosahuje taký príjem. V rámci tohto zamestnania mal dohodnutú mzdu vo výške 623,- eur a dôvodom jeho odchodu zo zamestnania bolo nezvýšenie mzdy napriek dohode so zamestnávateľom. Preto inzeráty, ktoré do konania predložila matka, a z ktorých súd vypočítal jeho potencionálny príjem, sú nereálne čísla. Poukázal na článok 35 Ústavy Slovenskej republiky a podotkol, že jeho snaha rozbehnúť vlastné podnikanie je prejavom toho, že sa snaží zaradiť do pracovného života tak, aby jeho životná úroveňfile_8.jpg

file_9.wmf

, ako aj jeho detí, bola podstatne vyššia ako by bola, ak by pracoval ako radový kuchár za minimálnu mzdu každý mesiac. Namietal stanovenú výšku výživného, keď súd prvej inštancie vychádzal z hornej hranice 30 % z príjmu 1 200,- eur (príjmu otca), ale určené výživné predstavuje 33 % z príjmu. Súd prvej inštancie určil výšku výživného nad rámec súdnou praxou zaužívaného rozpätia, pričom pri určovaní výživného pre viacero maloletých detí sa má vychádzať z dolnej hranice, preto výživné má zodpovedať 25 % z príjmu povinného rodiča. Súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil celý skutkový stav, k zmene pomerov došlo nie len na jeho strane, ale i na strane matky, ako i na strane samotných maloletých detí. Tvrdením súdu, že zvyšujúcim sa vekom maloletých detí úmerne narastajú i výdavky spojené so starostlivosťou nerozporuje, ale súd prvej inštancie sa nevysporiadal so značnou pozitívnou finančnou zmenou pomerov na strane matky, t. j. príjem matky sa v porovnaní s rokom 2021 zvýšil. file_10.jpg

file_11.wmf

Matke taktiež odpadol výdavok vo výške 256,59,- eur na splátku spotrebného úveru. Súd prvej inštancie v bode 35 napádaného rozhodnutia zdôvodnil neuznanie výdavku na file_12.jpg

file_13.wmf

tankovanie v sume 150,- eur. Namietal neuznal daného výdavku, pretože bolo nesporne preukázané, že používa auto za účelom vozenia detí na krúžky, či výlety. Argumentáciu súdu prvej inštancie bolo nutné náležite zdôvodniť, prípadne uviesť, aká suma je reálna, a ktorú je možné uznať za file_14.jpg

file_15.wmf

výdavok, ktorý vynakladá v záujme maloletých detí.file_16.jpg

file_17.wmf

Na jeho strane došlo k zmene pomerov odôvodňujúcej zníženie file_18.jpg

file_19.wmf

výživného, čo potvrdzuje aj fakt, že je voči nemu vedené trestné konanie z dôvodu neplatenia výživného v dohodnutej výške, hoci vyživovacej povinnosti sa nevyhýba a snaží sa ju plniť v rámci jeho finančných schopností.

6. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala v časti výroku II. v zákonnej lehote odvolanie matka, ktorá žiadala napadnutý rozsudok zmeniť a zvýšiť výživné na maloletého C. na sumu 220,- eur a maloletého A. na sumu 240,- eur mesačne.

7. Podstatou odvolacích dôvodov matky boli nesprávne skutkové zistenia na základe vykonaných dôkazov a nesprávne právne posúdenie veci. Argumentovala, že boli preukázané všetky zákonné podmienky na zvýšenie vyživovacej povinnosti otca , pričom v rámci konania bolo opakovane konštatované, že výdavky na maloleté deti sa zvýšili. V danom smere poukázala na bod 1.4.1., bod 4, bod 7, bod 12.1., bod 12.2., bod 8 rozsudku Krajského súdu v Nitre sp. zn. 25CoP/8/2023. Opakovane bolo v konaní preukázané, že otec nemá záujem podieľať sa adekvátnym spôsobom na zabezpečovaní potrieb maloletých detí, žije životom, v ktorom sa všemožne snaží vyhnúť plateniu výživného a na poslednom pojednávaní do zápisnice súdu prvej inštancie uviedol, že nebude platiť vyššie výživné ako 140,- eur na obe deti, a to aj keby sa mu zlepšila finančná situácia. Otec opakovane uvádza zavádzajúce a nepravdivé informácie, čo konštatoval aj Okresný súd Nové Zámky sp. zn. 2T/4/2022 v rozsudku, ktorým uznal otca za vinného z prečinu zanedbania povinnej výživy. Považovala v rozpore s judikatúrou neuznanie výdavkov na maloleté, ktoré sa platia ročne , čím okresný súd vylúčil z oprávnených výdavkov na jedno dieťa: poplatok na ZRPŠ 15,- eur, jednorazové výdavky na začiatku školského roka (úbor na telesnú, pomôcky na výtvarnú, prezuvky, hygienické potreby, učebnice) v sume 100,- eur, triedny fond 40,- eur, školské výlety a exkurzie 80,- eur, strojček na jedného maloletého v sume 30,- eur, tábor v lete v sume 270,- eur, fotky na konci školského roka v sume 10,- eur, ktoré poplatky uhrádza sama. Za chybný považovala aj záver súdu prvej inštancie, že by sa otec podieľal na mimoriadnych výdavkoch na svoje deti, nakoľko okrem 66,- eur výživného neuhrádza na maloletých nič, a to že dva- tri krát navštívil s deťmi lekára, pretože nemohla, je výnimkou v správaní otca, nie pravidlom. S deťmi prevažne sama chodí k lekárom, je s nimi doma, ak sú choré, vozí ich v prevažnej miere na krúžky a na výlety, pričom otec je s maloletými len každý druhý víkend. V tomto smere poukázala aj na zápisnicu z pojednávania zo dňa 04.08.2023, kedy otec sám priznal, že neuhrádza mimoriadne výdavky na maloleté deti, maloletých nosí na tréningy len keď sú v jeho starostlivosti, aj to až od doručenia pozvánky od kolízneho opatrovníka. Otec nad rámec bežného výživného neprispieva. Otcovi sa nechce uhrádzať reálne výživné a ani po náhodnom prípadnom zlepšení nie je ochotný prispievať viac ako 140,- eur mesačne na obidve maloleté deti (viď zápisnica z pojednávania dňa 04.08.2023). Súd prvej inštancie sa pri výpočte riadil zásadou, že výživné má predstavovať 20 – 30 % z príjmu povinnej osoby, ktorý názor už viac krát vyhlásili súdy za nesprávny (viď rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 11CoP/128/2017 a rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/148/2019 zo dňa 25.09.2019). Taktiež sa okresný súd neriadil ust. § 62 ods. 1, ods. 2, ods. 4 a ods. 5 ZoR, keď otcovi priznal potencionálny príjem vo výške 1 200,- eur v čistom. Príjem matky súd prvej inštancie konštatoval vo výške 1 050 až 1 100,- eur vrátane daňového bonusu. Príjem matky je teda nižší, ako príjem otca. Nakoľko sama zabezpečuje starostlivosť väčšinu dní v mesiaci, vrátane doby keď sú deti choré, nie je jej zrejmé, prečo sa má podieľať vo vyššej miere ako otec na výdavkoch na maloleté deti. Ak uzná len sumu 461,- eur na jedno maloleté dieťa (s čím nesúhlasí), tak otec z nej uhrádza len 200,- eur a ostatné výdavky zabezpečuje sama. Sama ešte zabezpečuje mimoriadne výdavky a výdavky ako ZRPŠ, triedny fond, školské výlety a exkurzie, jednorazové výdavky na začiatku školského roka, fotky na konci školského roka a tábor v lete a zabezpečuje v prevažnej miere osobnú starostlivosť o deti. Za aktuálnej situácie je teda neprimerane vo vyššej miere zaťažená vyživovacou povinnosťou ako otec, hoci má súdom prvej inštancie uznaný nižší príjem ako otec a stará sa o maloletých viac. Požadovala, aby uznané výdavky na maloleté dieťa zahŕňali aj nepravidelné náklady uvedené v odvolaní, preto mesačné výdavky na jedno maloleté dieťa činia sumu 506,42 eur a nie 461,- eur. Mala za to, že otec disponuje financiami na uhrádzanie výživného vo zvýšenej podobe, pritom žiada o zvýšenie len o 20,- eur pri mladšom dieťati a o 40,- eur pri staršom dieťati. Konštatovala, že súd prvej inštancie v dostatočnej miere vykonal dokazovanie, avšak z vykonaných dôkazov vyvodil nesprávne závery a vec nesprávne právne posúdil.

8. Kolízny opatrovník sa vo vyjadrení k odvolaniu otca a k odvolaniu matky pridržiaval svojich tvrdení a navrhol napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť.

9. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 3 ods. 5 CMP), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanoveniami § 65 a § 66 CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

10. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia ako aj celého spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvej inštancie postupoval procesne správne, žiadnej vady konania sa nedopustil, v dostatočnom rozsahu sa zaoberal všetkými skutočnosťami potrebnými pre vyhlásenie rozhodnutia, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, vec i správne právne posúdil.

11. Predmetom odvolacieho konania je posúdenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým zamietol návrh otca na zníženie vyživovacej povinnosti, a taktiež zamietol návrh matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti.

12. Odvolací súd posúdil odvolanie otca podľa jeho obsahu, a uzavrel, že smeruje výlučne do zamietnutia návrhu otca na zníženie vyživovacej povinnosti.

13. Z obsahu spisu vyplýva, že naposledy bolo o vyživovacej povinnosti otca na maloleté deti rozhodované rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky č. k. 8P/174/2020 – 102 zo dňa 26.02.2021, ktorým bolo manželstvo rodičov rozvedené a zároveň bola schválená rodičovská dohoda o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, ktoré boli zverené do starostlivosti matky a otec sa zaviazal prispievať na výživu každého dieťaťa sumou 200,- eur mesačne. V tom čase boli zárobkové možnosti rodičov, a to matky príjem 507,15 eura. Otec bol v tom čase nezamestnaný, nemal žiaden príjem, avšak očakával odchod za prácou do zahraničia. Ďalšie vyživovacie povinnosti rodičia nemali.

14. Prvoinštančný súd zamietol návrh otca na zníženie vyživovacej povinnosti z dôvodmi vyjadrenými v bode 35 odôvodnenia napadnutého rozsudku s konštatovaním nepreukázania takej podstatnej zmeny pomerov, ktoré by odôvodňovali zmenu výšky vyživovacej povinnosti na maloleté deti, hoci od poslednej úpravy výživného uplynula doba 2,5 roka, odkedy sú síce maloleté deti staršie, avšak za danú dobu nedošlo u maloletých detí k podstatnej zmene pomerov, naďalej navštevujú základnú školu, a to maloletý A. aktuálne opätovne 2. stupeň základnej školy v rámci 7. ročníka a maloletý C. taktiež 2. stupeň základnej školy, aktuálne 5. ročník základnej školy. Taktiež prvoinštančný súd uzavrel, že výdavky na maloleté deti sa zvýšili len minimálne od poslednej úpravy výživného, avšak zvýšil sa príjem oboch rodičov, a to u matky zo sumy 507,15 eura na aktuálnu sumu 950,34 eura, poberá tiež daňový bonus a tiež rodinné prídavky na maloleté deti spolu vo výške 120,- eur mesačne. Tiež sa zvýšil príjem otca, ktorý v čase predchádzajúceho rozhodnutia bol bez príjmu, aktuálne síce deklaroval príjem vo výške 400,- eur mesačne z podnikateľskej činnosti, avšak prvoinštančný súd vychádzal z potencionality príjmu otca vo výške 1 200,- eur mesačne s poukazom na dosiahnuté vzdelanie otca v pozícii kuchár – čašník, ktorá profesia v rámci okresu Nitra disponuje voľnými pracovnými miestami, preto v schopnostiach otca je dosahovať i vyšší príjem, než aktuálne uvádza z činnosti, ktorú si sám vybral. Prvoinštančný súd uznal výdavky na maloleté deti vo výške 461,- eur mesačne, ďalšie matkou rozpísané výdavky nepovažoval za výdavky súvisiace s každodennou starostlivosťou, preto ich neuznal.

15. Podľa § 35 CMP, súd je povinný zistiť skutočný stav veci.

16. Podľa § 62 ods. 1 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne, alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

17. Podľa § 65 CMP, odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

18. Podľa § 66 CMP, odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

19. Odvolací súd dodáva, že mimosporové konania sú ovládané vyhľadávacím princípom (tzv. materiálne konania), na čo nová právna úprava (CMP) reagovala ustanoveniami, ktoré poskytujú súdom dostatočný priestor na to, aby zistili stav veci. Súd preto „musí“ iniciatívne zasahovať do konania, najmä do dokazovania, čím na seba preberá významnú mieru dôkaznej iniciatívy. Keďže jedným z najdôležitejších princípov mimosporového konania je princíp ochrany verejného záujmu (čl. 1 CMP), súdy uplatňujú aj iné metódy konania než v sporovom konaní (napr. súd môže konať z úradnej povinnosti, uplatňuje sa v širšej miere vyšetrovací princíp, princíp oficiality, princíp materiálnej pravdy a pod.). Proces dokazovania ovláda vyšetrovacia zásada a súd je oprávnený vykonať aj dôkazy, ktoré nenavrhli účastníci konania (sleduje sa tým potreba zistenia „skutočného“ stavu veci, ktorý bude určujúcim pre vydanie rozhodnutia). Na postup vykonávania dôkazov sa subsidiárne aplikuje CSP.

20. Podľa ustanovenia § 78 ods. 1 ZoR, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

21. Podľa ustanovenia § 78 ods. 1 ZoR rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, len ak sa zmenia pomery. Znamená to teda, že nevyhnutnou podmienkou pre rozhodnutie súdu o zmene výživného je zmena pomerov. Zmenou pomerov v zmysle citovaného zákonného ustanovenia sa rozumie výrazná zmena tých okolností na jednej alebo druhej strane, t.j. oprávneného alebo povinného, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom, pričom musí ísť o zmenu trvalú, nielen prechodnú a musí ísť o zásadnú zmenu v tých okolnostiach, z ktorých vychádzalo predchádzajúce rozhodnutie o výživnom. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadnuť ku všetkým skutočnostiam, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného, avšak len vtedy môžu byť dôvodom pre zmenu vyživovacej povinnosti, keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia predchádzajúceho rozsudku, resp. v čase uzavretia dohody o výkone rodičovských práv a povinností.

22. Ak by sa v čase po rozhodnutí o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohode rodičov o výkone rodičovských práv a povinností zmenili pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť toto rozhodnutie alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností. Zmena pomerov môže zahŕňať tak zmenu pomerov na strane niektorého z rodičov (strata zamestnania, závažné ochorenie a pod.), ako aj zmenu pomerov na strane dieťaťa, najmä jeho potrieb (vek, štúdium, zdravotný stav a pod.).

23. Zákon však pod pojmom zmena pomerov rozumie len zmenu podstatnú a závažnú, nie zmeny krátkodobého charakteru. Malo by ísť o podstatné zmeny v tých skutočnostiach, ktoré tvorili skutkový základ rozhodnutia o výkone rodičovských práv a povinností alebo rozhodnutia súdu o schválení dohody rodičov o rodičovských právach a povinnostiach.

24. Na odôvodnené potreby oprávneného bezprostredne vplývajú schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Ak sú tieto obmedzené, je zrejmé, že odôvodnenými budú môcť byť len bežné potreby nepresahujúce obvyklú základnú mieru potrieb oprávneného. Naopak pri vyššej životnej úrovni povinného môžu pod odôvodnené potreby spadať napr. vyššie uvedená tvorba úspor, ktorá síce nie je nevyhnutná, avšak môže dopomôcť k rozvoju oprávneného dieťaťa. Rozhodujúce sú vždy reálne zárobkové možnosti povinného dané ako jeho subjektívnymi vlastnosťami (vzdelaním, skúsenosťami, fyzickými možnosťami), tak objektívnymi skutočnosťami, ako je najmä prítomnosť pracovných príležitostí. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného súd prihliada na druhej strane i vtedy, ak povinný bez náležitého odôvodnenia na seba berie neprimerané majetkové riziká, pochybne investuje, berie nevýhodné pôžičky, príp. sa vzdá lepších zárobkov, výhodnejšieho zamestnania a pod. Pri zmene zamestnania povinného na zamestnanie s nižším zárobkom súd povinne skúma okolnosti, za ktorých k uvedenej zmene došlo, a najmä či k nej došlo z dôležitých dôvodov, napr. zo zdravotných dôvodov povinného. V opačnom prípade by sa pri určovaní výživného vychádzalo zo schopností a možností povinného pred takouto zmenou zamestnania, resp. z majetkových pomerov, ktoré by tento mal, ak by svoj majetok nevystavoval neprimeraným majetkovým rizikám. Súd by v takomto prípade nemal brať ohľad na pokles príjmu povinného a pri určení výživného by mal vychádzať zo stavu, ako keby k zmene zamestnania povinného nedošlo.

25. Odvolací súd dodáva, že na zabezpečení úhrady potrieb maloletých detí sa majú primárne podieľať obaja rodičia. Pokiaľ sú tieto potreby hradené aj z iných zdrojov (napríklad štátnych sociálnych), v žiadnom prípade to neznamená zánik vyživovacej povinnosti rodičov k maloletým deťom. Nesprávnym by bol názor, podľa ktorého po priznaní sociálnych dávok by už maloleté dieťa nemalo mať právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov (a že by už nemalo právo na výživné zo strany rodičov). Dávky štátnej sociálnej podpory, či už sú poskytované z tuzemských alebo zahraničných zdrojov, nie sú náhradou rodinných príjmov, ale majú pomáhať riešiť (reglementovať) štátom uznávané sociálne situácie. Vo všeobecnosti platí, že štát sa podieľa na krytí nákladov na výživu a ostatných základných potrieb detí a rodín, pokiaľ to z hľadiska sociálneho a ekonomického odôvodňujú v ňom pretrvávajúce pomery. Prídavok na dieťa je štátna sociálna dávka, ktorou štát prispieva rodičovi či inej oprávnenej osobe na výchovu a výživu nezaopatreného dieťaťa. I keď povinnosť prispievať na výživu maloletých majú predovšetkým rodičia a vyplácanie prídavkov na deti nenahradzuje plnenie tejto povinnosti, predsa len (aj úradmi alebo inštitúciami iných štátov) vyplácané rodinné prídavky (rodinné dávky, vyrovnávacie dávky alebo ich doplatok) môžu sčasti uhradiť odôvodnené potreby maloletého dieťaťa.

26. Odvolací súd sa stotožňuje s konštatovaním prvoinštančného súdu o nezistení dôvodov pre zníženie vyživovacej povinnosti otca na maloleté deti a v uvedenom smere poukazuje na správny postup

prvoinštančného súdu, ktorý skúmal zmenu pomerov na strane otca, ktorá by odôvodňovala zníženie jeho vyživovacej povinnosti, keď v čase rozhodovania o vyživovacej povinnosti otca v konaní o rozvod manželstva v roku 2021 nemal príjem, no napriek tomu súhlasil s vyživovacou povinnosťou vo výške 200,- eur mesačne. Správne prvoinštančný súd aplikoval potencionalitu príjmu otca, ktorého príjem deklarovaný z podnikateľskej činnosti je jednoznačne nereálny a nezodpovedá mesačným výdavkom otca, ktorý za predpokladu, že by jeho príjem vo výške 400,- eur netto mesačne bol skutočný, by jednoznačne nebol schopný uhrádzať svoje základné životné potreby, či už na bývanie, ďalšie potreby súvisiace so stravou, pohonnými hmotami, výdavok na splácanie vozidla a pod.

27. Pokiaľ ide o odvolaciu námietku otca o nenáležitom zdôvodnení neuznania výdavku na pohonné hmoty prvoinštančným súdom, v uvedenom smere odkazuje odvolací súd na bod 35 odôvodnenia napadnutého rozsudku, v ktorom prvoinštančný súd dostatočne zdôvodnil, prečo daný výdavok nepovažoval za opodstatnený a reálny.

28. Rovnako za nedôvodný považuje argument otca o nesprávnom stanovení výživného nad rámec súdnou praxou zaužívaného rozpätia, ktoré mal podľa neho určiť na dolnej hranici a nie na hornej, t. j. 30 %, pričom v uvedenom smere odvolací súd poukazuje na metodiku MS SR pri určovaní výživného, ktorá má síce odporúčací charakter, ale v zmysle nej má byť výživné u maloletých detí v danom veku určené vo výške 16 % na jedno dieťa z príjmu rodiča, pokiaľ okolnosti neodôvodňujú vyššiu sumu výživného, pretože to môžu odôvodňovať ďalšie okolnosti, a to napr. rozsah styku, v rámci ktorého sa deti stretávajú s povinným rodičom, čo je nepochybne v danom prípade zo strany otca v minimálnom rozsahu.

29. Keďže prvoinštančný súd vychádzal z princípu pontencionality príjmu otca a nie z jeho reálneho príjmu, bolo nepodstatné sa ďalej venovať otázke príjmu otca z predchádzajúceho zamestnania, keď relevantným v danom prípade bol príjem otca v čase posledného rozhodovania o vyživovacej povinnosti, ktorý jednoznačne vyjadrený otcom nebol, vzhľadom na schválenú rodičovskú dohodu, no taktiež platila potencionalita príjmu otca, ktorá bola dôvodná aj pri rozhodovaní o predmetnom návrhu, keďže príjem zo závislej činnosti tak, ako bol otcom uvádzaný, je nereálny. Rovnako bez absolútnej relevancie je argumentácia otca ohľadne vedenia trestného konania z dôvodu neplnenia si vyživovacej povinnosti z jeho strany, ktorá by mala zakladať dôvodnosť zníženia jeho vyživovacej povinnosti. Rovnako je bez relevancie tvrdenie otca za akých okolností súhlasil s výživným v čase predchádzajúceho rozhodnutia, pretože právoplatné rozhodnutie súdu nie je možne prehodnocovať a revidovať.

30. Pokiaľ ide o odvolaciu námietku otca k porušeniu práva na spravodlivý proces v súvislosti s neoboznámením sa s listinnými dôkazmi predloženými matkou na základe výzvy súdu, ktoré mu neboli súdom doručené, ale matkou boli súdu doručené, k uvedenému odvolací súd uvádza, že tieto listinné dôkazy boli oboznámené na pojednávaní dňa 04.08.2023, teda otec mal možnosť sa k nim vyjadriť, keďže bol s nimi oboznámený, preto nie je dôvodná jeho námietka o nemožnosti sa k nim vyjadriť a ani sa voči uvádzaným skutočnostiam brániť, v dôsledku čoho je táto jeho odvolacia argumentácia nenáležitá a odvolací súd nevzhliadol porušenie práva otca na spravodlivý proces.

31. K odvolacej argumentácii matky ohľadne zamietnutia jej návrhu na zvýšenie vyživovacej povinnosti odvolací súd poukazuje na matkou prednesený návrh na zvýšenie vyživovacej povinnosti v záverečnej reči jej zástupkyňou na pojednávaní konanom dňa 04.08.2023, v ktorom prednese svoj návrh na zvýšenie vyživovacej povinnosti odôvodnila len stroho, pričom predmetom prvoinštančného konania do pojednávania dňa 04.08.2023 bol iba návrh otca na zníženie vyživovacej povinnosti, no napriek uvedenému prvoinštančný súd akceptoval a rozhodol aj o tomto matkou prezentovanom návrhu v závere pojednávania konaného dňa 04.08.2023 tak, že ho zamietol s tým, že nezistil dôvody pre zvýšenie vyživovacej povinnosti vzhľadom na sumu doteraz stanoveného výživného, ako aj zárobkové možnosti oboch rodičov. V uvedenom smere námietka matky o nezahrnutí jednorazových výdavkov na maloleté deti začiatkom školského roku je bez relevancie na správnosť rozhodnutia o zamietnutí jej návrhu, pretože zmena pomerov jednoznačne nastala v súvislosti so zvýšením jej príjmu v porovnaní z predchádzajúcou úpravou výživného, u maloletých detí však zásadná zmena pomerov nenastala, taktiež je potrebné poukázať na časť potrieb hradených rodinnými prídavkami, ktoré matka poberá vo výške 60,- eur mesačne na každé dieťa a nepochybne je potrebné prihliadnuť aj na výšku daňového bonusu, ktoré matka poberá v sume cca. od 210,- eur až do 274,78 eura spolu na dve deti (viď mzdový list za rok 2023). Preto s poukazom na doteraz stanovené výživné otca na jedno dieťa vo výške 200,- eur plus 60,- eur rodinné prídavky plus polovica daňového bonusu vo výške minimálne 110,- eur

a s pripočítaním podielu vyživovacej povinnosti zo strany matky, budú nepochybne pokryté odôvodnené výdavky maloletých detí, a to aj za predpokladu, že tieto u staršieho maloletého A. presahujú sumu 461,- eur, vzhľadom na neuznané okresným súdom jednorázových ročných výdavkov, z ktorého dôvodu ustálil súd prvej inštancie výdavky v nižšej sume. Na uvedenom závere nič nemení ani konštatovanie v rozhodnutí predchádzajúceho odvolacieho súdu o zvýšení cien a výdavkov maloletých detí, pretože zmena pomerov musí byť preukázaná v podstatnej miere. Keďže potencionalita príjmu otca bola zistená aj z predchádzajúceho konania o rozvod manželstva, kedy bol otec nezamestnaný, bez príjmu, rovnako aj v tomto konaní aplikoval okresný súd potencionalitu príjmu a zároveň nenastala výrazná zmena pomerov u maloletých detí, nebol dôvod na rozhodnutie súdu o zmene vyživovacej povinnosti otca smerom k jeho zvýšeniu, pretože doteraz stanovené výživné pokrýva potreby maloletých detí.

32. Preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny, po vykonaní náležitého dokazovania a správnom právom posúdení veci podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

33. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ustanovenia § 52 CMP, a preto rozhodol, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

34. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (§ 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon
pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak
a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).
Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,
a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)
Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).
Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak
a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).
Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).
Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).
Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).
Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).
Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).
Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).
V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).
Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,
a) ktorému súdu je určené,
b) kto ho robí,
c) ktorej veci sa týka,
d) čo sa ním sleduje a
e) podpis.
(§ 127 ods. 1 CSP)
Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).
Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).
Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).
Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je
a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).
Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie vád neodstráni vady, následkom neodstránenia vád dovolania je odmietnutie dovolania.
Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 CMP), môže mu súd uložiť pokutu do 1 000,- Eur (§ 382 ods. 1 CMP), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 CMP) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 CMP) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP).